

Aluehallintoviraston suorittamat tarkastukset sikatiloilla ja tukivalvonta

18.1.2024
Lounais-Suomen aluehallintoviraston
lääkineläinlääkäri Heli Haukioja

Aluehallintovirasto

@AVItwiittaa

Avin tekemät tarkastukset tuotantoeläintiloilla

- Ehdollisuuden valvonnan tarkastukset, noin 30 tilaa/vuosi (kaikki eläinlajit)
  - Satunnais- tai riskiperäinen otanta , noin 30 tilaa LSAVI:n alueella vuosittain (kaikki eläinlajit)
  - Vähintään 1 % tiettyjä EU-tukia hakeneista tiloista, koronapandemian ja HPAI-epidemian aikana ollut noin 0,5 %
- Naudat, siat, lampaat, vuohet, > 350 kanan munintakanalat, broilerit ja kalkkunat
- Otantaeläinsuojelutarkastukset, eläinten hyvinvointilain 693/2023 78§:n 3 momentin mukaan, noin 30 tilaa/vuosi (kaikki eläinlajit). Vuonna 2023 ja todennäköisesti myös 2024 painotus broileritilojen tarkastuksissa
- Eläinsuojelulain 59 §:n mukaiset tarkastukset broileritiloille kasvatustiheyden nostamisen yhteydessä
- Lääkekirjanpidon tarkastukset 80 §:n nojalla
- Eläinsuojelulain 78 §:n 1. momentin mukaiset epäilyyn perustuvat tarkastukset

Tarkastus

- Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä tiloihin, joita tarkastuksen tekeminen edellyttää, ja ottaa maksutta valvontaa varten tarvittavia näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Hänellä on oikeus tarkastaa eläin, eläimen pitopaikka ja muut eläintenpitoon liittyvät tilat, eläintä varten tarkoitettu ravinto, juotava, varusteet ja välineet sekä eläintenpitoon liittyvät tiedot ja asiakirjat sekä muut valvonnan kannalta merkitykselliset seikat. (EHL 78 §)
- Eläintenpitäjällä on velvollisuus avustaa tarkastajaa eläinten hyvinvointilain tai valvontaasetuksen nojalla tehtävässä tarkastuksessa ja näytteen ottamisessa (EHL 85 §)
- Ehdollisuuden valvonta tulee pääsääntöisesti suorittaa ennalta ilmoittamatta (EU:n toimeenpanoasetus 1334/2022 29 art.), ilmoitus aikaisintaan 48 tuntia ennen valvontaa
- Ilmoituksella voidaan varmistaa, että tuen hakijalla tai hänen edustajallaan on tilaisuus osallistua valvontaan. Valvonta voidaan kuitenkin suorittaa myös ilman viljelijän tai hänen edustajansa läsnäoloa, mutta se ei ole suositeltavaa.

Ehdollisuuden valvonta - säädösperusta

- Ehdollisuuden vaatimusryhmät ovat joukko vaatimuksia, joiden noudattaminen on useimpien viljelijätukien maksamisen ehtona
  - Vaatimukset ovat jo voimassa olevaa lainsäädäntöä
- Säädösperusta
  - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2021/2115 (CAP-suunnitelma-asetus), (EU) N:o 2021/2116 (horisontaaliasetus), (EU) N:o 2022/1172 (laadun-arviointiasetus).
  - Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettu laki (1334/2022)
  - Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista 65/2023
  - Osa valtioneuvoston asetuksista on hyväksytty vuoden vaihteessa. Ajantasainen kansallinen lainsäädäntö löytyy Finlexistä (finlex.fi)

Lakisääteiset hoitovaatimukset

- Ehdollisuuteen sovellettavat EU-säädökset eli niin sanotut lakisääteiset hoitovaatimukset (pdf) ovat asetuksen (EU) 2115/2021 liitteessä III.
- Lakisääteisistä hoitovaatimuksista on kerrottu tarkemmin vuosittain päivitettävässä Ruokaviraston Ehdollisuuden oppaassa, joka on saatavilla vain sähköisessä muodossa (2024 opasta ei ole toistaiseksi julkaistu).

“

Aluehallintovirasto

Ehdollisuuden valvonta 1/2

- Valvonta **maataloustoimintaan** liittyvää
- Jos tilalla eläimiä ei kasvateta tai pidetä maataloustarkoituksiin,
ei ehdollisuuden valvontaa kohdisteta näihin
- Kaikki maataloustarkoituksessa pidettävät ja kasvatetut tuotantoeläimet valvotaan, vaikka eläimistä ei olisi haettu maataloustukia
- **Jos** tilalla on maatiaiskanoja tai –kukkoja **ja** tila on solminut **alkuperäisrotujen kasvattajasopimuksen**
→ **kaikki valvotaan vaikka 1 kpl**

Ehdollisuuden valvonta 2/2

- Aluehallintoviraston valvontaan kuuluvat
  - Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotanto ja turvallisuus
    - Tuotantotilojen hygienia
    - Maidon- ja munantuotannon hygieniavaatimukset
    - Eläinten lääkityskirjanpitoa koskevat vaatimukset
    - Eläinlääkejäämät
    - Tuotantoeläimiltä kielletyt aineet
    - Kasvinsuojeluaine- ja eläinlääkejäämät
  - Eläintaudit
    - Eläimistä ihmisiin tarttuvat taudit
    - Tuontiin ja vientiin liittyvät eläinterveysvaatimukset
  - **Eläinten hyvinvointi** – laajin yksittäinen osa-alue

Sekä riskiotantaan että satunnaisotantaan valituilla tiloilla tehdään tilan eläimille kaikki asiaan kuuluvat tarkastukset alla olevan taulukon mukaan.

Tarkastukset riskiotantaan ja satunnaisotantaan valituilla tiloilla									
	tilan eläimet:			Sikatilat siat	Siipikarjatilat broilerit, kalkkunat	Siipikarjatilat munivat kanat	Lammas-tilat lampaat	Vuohi-tilat vuohet	Muut tuotantoeläimet
	Maidon tuotanto	Lihan- tuotanto	Vasikat						
Tuotantoeläimiltä kielletyt aineet	X	X	X	X	X				
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Eläintaudit (TSE-vaatimukset)									
Eläinten hyvinvointi	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rehut	X	X	X	X	X	X	X	X	X

AVI:n suorittama ehdollisuuden valvonta

- Ehdollisuuden **satunnais- ja riskiperäinen valvonta**
  - Satunnais- tai riskiperusteinen otanta (20–40 %, 60–80 %) → noin 30–40 tilaa LSAVI:n alueella, tilalistat tulevat Ruokavirastosta
  - Pääsääntöisesti tarkastus tehdään yhdessä ELYkeskuksen rehuvalvojan kanssa
  - Naudat, siat, lampaat, vuohet, yli 350 kanan munintakanalat, broilerit ja kalkkunat
- **Oma otanta:** Aluehallintovirasto laajentaa eläinten hyvinvoinnin otantatarkastuksessa havaittujen puutteiden perusteella valvonnan ehdollisuuden valvonnaksi
- **Hallinnollinen laajennus:** Muun valvonnan yhteydessä havaittu puute ehdollisuuden vaatimuksissa → AVI laajentaa ehdollisuuden valvonnaksi. Vuosittain hallinnollinen valvonta on tehty noin 30 tilalle.

Muu valvonta, joka voi johtaa ehdollisuuden valvontaan

1) Elintarvikkeet (tuotantotilojen hygienia, tuotantoeläimiltä kielletyt aineet ja eläinlääkejäämät)

- Tuotantotilojen hygienia tarkastukset (maitohygieniatarkastukset, kanalat KEL)
- Salmonellavalvonta (siipikarja, jalostussikalat KEL)
- Vierasainevalvonta (tiloilla KEL,LEL, teurastamoilla TEL)

2) Eläintaudit (tuonti-/vientivaatimukset)

- Tuonti-/vientitarkastukset (KEL,LEL)

3) Eläinten hyvinvointi

- Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvointilain 78 §:n 1. mom. mukaiset (KEL, LEL)
- Otantaan perustuvat eläinten hyvinvointilain 78 § 3.mom. mukaiset (LEL)
- Teurastamoilmoitus eläinten hyvinvointilain 87 §:n mukaan (TEL) --> johtaa yleensä epäilyyn perustuvaan eläinsuojelutarkastukseen. (esim. lantapanssari, ylipitkät sorkat, kuihtuneisuus)

Kiellettyjä aineita, eläinlääkejäämiä ja lääkekirjanpitoa koskevat vaatimukset

1) Kielletyt aineet

- Eläinten kasvua ja tuotantoa edistävät lääkeaineet (esim. stilbeenit, tyreostaatit, estradiolit, kokkidiostaatit tietyillä eläimillä)
- Tuotantoeläimille kielletyt antibiootti (esim. kloramfenikoli, 3. ja 4. polven kefalosopriinit)
- Osalla ehdollisuuden valvonnan tiloista otetaan näytteitä (veri-, virtsa-, uloste-, vesi- tai rehunäytteitä), joiden tarkoituksena on selvittää, onko tila käyttänyt kiellettyjä hormoneja tai antibiootteja.

2) Eläinlääkejäämät

- Laajenuksen kautta, kun jäämä on löytynyt muun valvonnan yhteydessä (esim. Ruokaviraston vierasainevalvontaohjelman mukainen näyte, meijeri- tai teurastamoilmoitus)

3) Lääkekirjanpitoa koskevat vaatimukset

- Kirjanpito kaikesta lääkityksestä, myös ennaltaehkäisevästä (loislääkkeet, rokotukset)

- 1) Eläimen tai eläinryhmän tunnistetiedot
- 2) Lääkityksen antopäivämäärä
- 3) Lääkityksen aloittaja (eläinlääkäri, eläinten omistaja, hoitajan jne.)
- 4) Lääkkeen/lääkerekhun käyttöaihe
- 5) Lääkkeen/lääkerekhun nimi
- 6) Lääkkeen määrä
- 7) Varoaika
- 8) Lääkkeen myyjä(/määrääjä)

!!! Lääkekirjanpidon säilytysaika on viisi (5) vuotta!!!

Kirjaamisviive sähköiseen järjestelmään tiloilla, joille luovutetaan lääkkeitä varalle, on yksi viikko

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia (kaikki tilat)

4) Elintarvikkeiden jäljitettävyys

5) Jätteen ja vaarallisten aineiden varastointi

- elintarvikkeiden saastumisen näkökulmasta (mm. raatojen ja jätteen käsittely)

6) Elintarvikkeista ihmisiin siirtyvien tartuntatautiin kulkeutuminen ja leviäminen estetään (esim. EHEC, salmonella)

7) Elintarvikkeiden tuotantoon liittyvistä ihmisten terveyden kannalta merkityksellisten tutkimusten tuloksista pidetään kirjaa

- salmonellavalvontaohjelma, broilereiden kampylobakteerivalvonta
- eläinten teurastiedot, muut alkutuotantopaikalla elintarvikelainsäädännön nojalla tehdyt tarkastukset
- valvonnassa katsotaan viimeisen vuoden tietoja, kirjanpidon säilytys yleensä yksi vuosi (kuluva vuosi + 1v)

Elintarvikkeiden jäljitettävyys

- Tuottajan on pidettävä kirjaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden jäljitettävyyden varmistamiseksi.
- Kirjanpidossa on oltava tiedot alkutuotantopaikalle vastaanotetuista ja alkutuotantopaikalta elintarvikkeiksi toimitetuista eläimistä, sekä tiedot elintarvikkeiksi toimitetuista eläimistä saatavista alkutuotannon tuotteista, kuten raakamaidosta.
- Kirjanpidosta on käytävä ilmi se, mistä eläimet ovat alkutuotantopaikalle tulleet ja minne elintarvikkeeksi kasvatetut eläimet ja muut alkutuotannon tuotteet on toimitettu. Toimijalla on oltava tiedot esimerkiksi osuuskunnan tai meijerin vastaanottamasta maidosta.
- Suoraan kuluttajille luovutettujen alkutuotannon tuotteiden kirjanpidon osalta ei kuitenkaan vaadita tietoa elintarvikkeen vastaanottajasta, suoraan kuluttajille myydyn alkutuotannon tuotteen määrä ja myynnin päivämäärä riittävät.
- Kirjanpitoa voi pitää sähköisesti tai paperilla
- Kirjanpito on säilytettävä vähintään itse tukihakuvuosi ja lisäksi kaksi sitä seuraavaa kalenterivuotta

Lääkityskirjanpito ja lääkkeiden luovutus varalle

- ❑ Sähköisen lääkekirjanpidon (esim. Sikava) ja lääkitysten kirjaamisen sähköiseen järjestelmään hyväksyttävä kirjausviive on Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan on yksi viikko
  - ❑ Kansalliseen th-ohjelmaan kuuluvalla Sikava-tilalle voidaan lääkkeitä luovuttaa myös tulevien tarpeiden varalle.
-
- Th-sopimukseen kirjataan lainsäädännön määräämä käyntitiheys ja käyntien tulee olla ajan tasalla.
  - Jos käyntejä ei ole tehty vaaditulla tiheydellä, eläinlääkäri ei saa luovuttaa lääkkeitä varalle.
  - Sopimus varalle luovutuksesta ei anna eläinlääkärille mahdollisuutta luovuttaa mitä tahansa lääkkeitä.
  - Varalle luovutettuja lääkkeitä saa käyttää vain sellaisiin oireisiin, jotka on kuvattu lääkityssuunnitelmassa.
  - Muista kirjata kaikki eläinten lääkitykset Sikavaan. Sähköinen lääkekirjanpito on yksi varalle luovuttamisen edellytyksistä.

Eläinten hyvinvointisäädösten noudattaminen

- 1) Pitopaikan yleiset vaatimukset** (rakenteet, tuotantotilan hygienia, haittaeläimet)
- 2) Tilavaatimukset**
- 3) Eläinsuojan olosuhteet** (valaistus, ilmastointi, lämpötila)
- 4) Hyvinvoinnista huolehtiminen** (sairaiden hoito / lopetus, eläinten puhtaus)
- 5) Ruokinta ja juotto**

→ Vaatimukset tulevat:

- Eläinten hyvinvoinnista annetusta laista (693/2023)
- Vanha eläinsuojelulaki ja -asetus eivät ole enää voimassa
- Valtioneuvoston asetuksesta sikojen suojelusta (629/2012)
  - > Lainsäädäntö on uudistumassa

Eläinten hyvinvoinnin tarkastuksella valvotaan

Peruslainsäädännön noudattamista, joka pitäisi täyttyä kaikissa eläintenpitopaikoissa kaikkina ajanhetkinä.

- Eläinten hyvinvointilaki
- Eläinlajikohtaiset asetukset
- Lopetusasetus

...sekä muita lakeja, asetuksia ja direktiivejä...

Peruslainsäädäntö asettaa **minimivaatimukset** eläintenpidolle

Havaittuja puutteita sikavalvonnassa viimeisten vuosien aikana

- Likaisuus
- Virikkeiden puute

EHL 8 §: Tuotantoeläimenä, seura- ja harrastuseläimenä, sirkuseläimenä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä saa pitää vain sellaisia eläimiä ja eläinlajeja, joiden pito voidaan saatavilla olevan tieteellisen tiedon ja käytännön kokemuksen perusteella järjestää niin, että: 1) eläimillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita;

Vna 629/2012 13 §: *Sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävä määrä sellaista materiaalia, joka ei vaaranna eläinten terveyttä ja jonka avulla siat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeita kuten tonkimista ja tutkimista.*

Ruokaviraston linjaus virikkeistä:

Mikäli tongittavan virikemateriaalin tarjoaminen jatkuvasti ei ole mahdollista (esim. lannan poistojärjestelmän tukkeutumisen vuoksi), on Ruokavirasto tulkinnut lainsäädännön vaatimusta seuraavalla lieventävällä tavalla: Kaikilla sioilla tulee olla **jatkuvasti** leluja ja **lisäksi** sioille tulee tarjota **vähintään kaksi kertaa päivässä** olkea, heinää, sanomalehteä, purua yms., mikä tyydyttää sian tonkimis- ja pureskelutarvetta.

- 1.1.2023 alkaen sikatuottajille maksetaan hyvinvointikorvausta lihantarkastuksessa todettujen lihasikojen ehjien häntien määrän perusteella.

Jos ehdollisuuden vaatimusten noudattamisessa todetaan puutteita

- Mikäli havaitaan laiminlyöntejä

- LEL antaa kuulemisen jälkeen ehdotuksen mahdollisesta tukiseuraamuksesta ELY-keskuksen ehdollisuuden koordinaattorille.
- Koordinaattori kokoaa kaikki tilalle ko. vuonna tehdyt tarkastukset yhteen ja vahvistaa lopulliset seuraamusprosentit.

→ kunnan maatalousviranomaisen tekee lopullisen valituskelpoisen päätöksen.

Laiminlyönnin seuraamus

- Laiminlyönnin osalta arvioidaan sen laajuutta, jatkuvuutta ja vakavuutta. Valmista ohjetta ei ole vielä julkaistu (01/2023)
    - Vähäinen, tahaton, vakava vai tahallinen laiminlyönti? Laiminlyönnin seuraamusehdotus 1 - 5%, voi olla jopa 10%
    - Tahallisuudesta on suurempi taloudellinen seuraamus, 15-100%. Mikäli sama laiminlyönti toistuu, se arvioidaan tahalliseksi seuraavana vuonna.
    - Arvioinnin kohteena on myös toiminnan jatkuvuus
  - Tuottajaa kuullaan kirjallisesti Aluehallintoviraston seuraamusehdotuksesta > tuottajalla on mahdollisuus vaikuttaa lopulliseen ehdotukseen antamalla oma vastine
  - Ylivoimaisesta esteestä (esim. vakava sairastuminen) tulee ilmoittaa maaseutuviranomaiselle 15 työpäivän aikana
- Laiminlyönnistä ei sanktioida, jos tilanne johtuu ylivoimaisesta esteestä.

Eläinsuojelusta eläinten hyvinvoinnin valvontaan 1.1.2024

Pitkään valmisteltu laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023 tuli voimaan vuoden 2024 alussa. Uusi laki nojaa vahvasti EU-lainsäädäntöön.

Lain tarkoituksena on **edistää eläinten hyvinvointia** ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden **hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta**. Lain tarkoituksena on myös **lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua**.

Vanhan lain tarkoitus oli suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena oli myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Vanha eläinsuojelulaki oli vuodelta 1996. Lähes 30 vuodessa maailma ja myös eläinten hoito ja asema yhteiskunnassa on muuttunut.

Mutta mikä muuttuu käytännössä?

Eläinsuojelulaki ja laki eläinten hyvinvoinnista

	Eläinsuojelulaki 247/1996	Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023
Lukuja	8	16
Pykälää	67	126
Liitteitä	0	2
Sanoja	6 516	13 056

Hyvinvointilaki ja viranomaisvalvonta

- **Hyvinvointilaki** on enemmän hyvinvoinnin edistämistä, pahoinvoinnin ennaltaehkäisemistä ja eläinten oikeuksien parantamista
- Viranomaisvalvontaa ohjataan neuvonnan suuntaan, valvojasta valmentajaksi
- Paljon samaa asiaa kuin vanhassa laissa (tai asetuksissa), mutta asian sijainti on saattanut vaihtua
  - Myös muutoksiakin paljon
- Lakia onnistuttu paikoittain selkiyttämään, esim. otsikot ja eläinten hyvinvointilainsäädännön ulkopuolisten asioiden erottelu selkeyttää lakia
  - Esimerkiksi vieraslajit, metsästyslakiin liittyvät...
- Paikoin ympärilyöreyttä
  - Asetuksiin viitataan paljon, asetusten painoarvo muodostuneet tietyissä kohdissa merkittäväksi
  - Lisätietoa voi hakea PeVL, MmVM ja hallituksen lakiesityksistä

Määritelmiä

- Määritelmiä on lisätty, siirretty ja tarkennettu, tästä joitain esimerkkejä:
  - Eläinten hyvinvointi = eläimen kokemus sen omasta **fyysisestä ja henkisestä tilasta**
  - **Eläimenpitäjä** = luonnollinen tai oikeushenkilö, joka on vastuussa eläimestä tai huolehtii siitä pysyvästi tai tilapäisesti
  - **Eläimenomistaja** = luonnollinen tai oikeushenkilö, joka omistaa eläimen
  - **Toiminnanharjoittaja** = Taho, joka ammattimaisesti tai muutoin laajamittaisesti pitää eläimiä tai joka elinkeinotoiminnassa valmistaa, tuo maahan, vie maasta, kuljettaa Suomen kautta, pitää kaupan, tarjoaa, myy tai muutoin luovuttaa tai välittää eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitettuja välineitä, laitteita tai aineita
  - Pitopaikat on määritelty tarkoin, eroteltu toisistaan **pitopaikka** ja **pysyvä pitopaikka**
    - Käytännön valvonta voi olla hankalaa? suurin osa vuorokaudesta, miten pystyy valvomaan

Jatkuvan vedensaannin vaatimus

EHL 21 §: Nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla.

Riittävä vedensaanti on eläimen fysiologinen perustarve, ja siitä huolehtiminen on olennainen osa eläintenpitoa.

Jatkuva vedensaanti pysyvässä pitopaikassa

- **Pitopaikka**-termiä käytetään eri lainsäädännöissä eri tarkoituksissa. Uudessa hyvinvoinnista annetussa laissa kokonainen luku 5 on omistettu pitopaikan rakenteellisten ja hoitoa koskevien seikkojen määrittelyyn
- Eläinten **tunnistamista ja rekisteröintiä** koskeva lainsäädäntö edellyttää, että lampaiden ja vuohien pitopaikat rekisteröidään.
- **Vedensaintia määriteltäessä** pitopaikalla tarkoitetaan **laajempaa kokonaisuutta**, jolloin yksi pitopaikka voi koostua esimerkiksi rakennuksesta sekä sen yhteydessä olevista ulkotarhoista ja laitumista.
- **Eläinten hyvinvointilainsäädännössä** pitopaikalla viitataan eläimen välittömään lähiympäristöön, jolloin pitopaikalla tarkoitetaan esimerkiksi karsinaa, pihattoa, lampolaa tai aitausta, jossa eläintä pidetään pysyvästi tai tilapäisesti.

Poikkeukset jatkuvan vedensaannin vaatimukseen

- Lyhytaikaisen tarhaamisen, kuljetuksen tai muun vastaavan lyhytaikaisen säilytyksen aikana
- Vastasyntyneille tai -kuoriutuneille eläimille (noin alle 1 vrk ikäinen karitsa tai kili, ei vielä virallista määritelmää)
- Eläimille, joille joudutaan eläinlääketieteellisestä syystä rajoittamaan vedensaantia
- Tiettyjen eläinten pysyvissä pitopaikoissa, joissa talviaikaan sulan veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myöhemmin tarkempia säännöksiä näistä pitopaikoista, jotka tulevat koskemaan ainoastaan vasikoiden iglukasvatusta, ammattimaisten rekikoiratarhojen rekikoiria ja tiettyjä turkiseläimiä.
- Tilanteissa, jolloin poikkeuksellisen vaikeat sääolosuhteet estävät sulan veden jatkuvan saatavilla pidon. Vuosittain toistuvat pakkasjaksot eivät kuitenkaan ole tässä yhteydessä tarkoitettuja poikkeuksellisia sääolosuhteita.

->Säännöksessä ei ole siirtymäaikaa, joten em. poikkeuksia lukuun ottamatta kaikkien eläinten vedensaanti tulee turvata niiden pysyvissä pitopaikoissa heti vuoden 2024 alusta alkaen. Säännös koskee laajaa eläinjoukkoa, jolle ei aiemmin ole vaadittu jatkuvaa vedensaantia, kuten kissat, koirat ja muut pienikokoiset seuraeläimet sekä hevoset ja naudat.

- luonnonvaraisilla, laajoilla alueilla luonnonmukaisissa olosuhteissa tarhattaville eläimille
- poroille silloin, kun saatavilla on rajoituksetta puhdasta lunta

Eräiden toimenpiteiden salliminen - Valtioneuvoston asetus eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä 1165/2023

- 5 § Kastratio ja sterilisaatio
- Eläimen saa kastroida ja steriloida ainoastaan eläinlääkäriammattin harjoittaja. Toimenpiteessä on käytettävä asianmukaista anestesiaa ja kivunlievitystä. EHL 126 §: tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti. Kieltoa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2035.
- Edellisestä poiketen
  - 1) enintään seitsemän päivän ikäisen porsaen saa kastroida avoimella leikkausmenetelmällä kudoksia repimättä 31 päivään joulukuuta 2026 saakka 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu henkilö, jos toimenpiteen yhteydessä porsalle annetaan tulehduskipulääkettä;
  - 2) enintään seitsemän päivän ikäisen porsaen saa kastroida avoimella leikkausmenetelmällä kudoksia repimättä 31 päivään joulukuuta 2034 sellainen henkilö, joka on suorittanut porsaiden kirurgisen kastraation koulutuksen sisältävän tutkinnon osan tai sitä vastaavan koulutuksen, jos toimenpiteen yhteydessä porsalle annetaan tulehduskipulääkettä; - Koulutuksesta ja sen järjestäjästä säädetään erikseen
- 8 § Ulkonäön muuttamiseen tähtäävät ja muut kielletyt toimenpiteet

Seuraavien toimenpiteiden tekeminen eläimelle on aina kielletty:

  - 1) hännän ja korvien typistäminen;
  - 2) porsaiden hampaiden katkaisu ja hionta muusta kuin eläinlääketieteellisestä syystä;

Sian pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

- Poiketen siitä, mitä 37 §:n 2 momentissa säädetään kiellosta eläimen liikkumisen rajoittamiseen eläimen kääntymisen estävillä rakenteilla:
  - 1) emakon tai ensikon saa pitää tiineytyshäkissä enintään kahdeksan päivää siemennyksen yhteydessä;
  - 2) emakon ja ensikon saa pitää porsitushäkissä, joka on ollut käytössä tämän lain voimaan tullessa.
- **Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2035. Tämän lain voimaan tulon jälkeen peruskorjattavaan sikalaan tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen sikalaan tai sen osastoon sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia, kun peruskorjaus tai uusi sikala taikka osasto on valmistunut.**
- Jos tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaa sikalaa laajennetaan tai peruskorjataan tämän lain voimaantulon jälkeen, **porsitushäkkien lukumäärää ei saa lisätä**. Sellaiseen sikalan rakennus- ja peruskorjaushankkeeseen, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
- Ensikolla tarkoitetaan sukukypsää naarassikaa astutuksesta tai siemennyksestä ensimmäiseen porsimiseen. Emakolla tarkoitetaan naarassikaa ensimmäisen porsimisen yhteydessä ja sen jälkeen.
- Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset emakoiden ja ensikoiden porsitushäkissä ja tiineytyshäkissä pidosta.

Miksi alkutuotannon hygienia ja tartuntatautien hallinta on tärkeää? 1/2

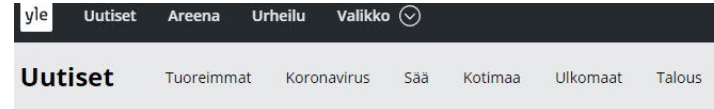
K-ryhmä vetää jälleen kananmunia myynnistä salmonellariskin vuoksi – takaisin veto koskee myös Jyväskylän Keljon marketissa myynnissä olleita munia

Kuvituskuva. Kuva: Petra Ristola / Yle

STT

18.1. 11:26

Tartuntataudit

Vasikoiden levittämä raju ripulitauti yleistyy Suomessa – tauti tarttuu helposti myös ihmisiin

Taudin oireet voivat kestää viikkoja ja vaatia sairaalahoitoa.

Alkueläimen aiheuttamaa ripulitautia esiintyy yleisimmin 1–3 viikon ikäisillä vasikoilla, joista tauti voi levitä myös ihmisiin. Kuvituskuva. Kuva: Timo Sihvonon / Yle

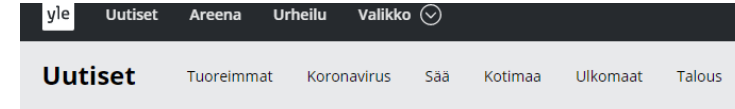
HELMI NYKÄNEN

18.2.2020

Alkueläimen aiheuttama vakava ripulitauti on yleistynyt voimakkaasti Suomessa vasikoilla ja ihmisillä. Vasikoiden kryptosporidioosi on ollut aiemmin Suomessa harvinainen, mutta viime vuosina tapaukset ovat moninkertaistuneet.

Samaan aikaan myös ihmisten kryptosporidioosi-tapaukset ovat lisääntyneet voimakkaasti. Tauti voi tarttua vasikasta ihmiseen, ihmisestä vasikkaan ja

Vesihuolto

Kampylobakteeria tavattu juomavedestä osassa Haapajärveä – kolme vedenjakelupistettä käyttöön

Juomavedestä löydetty kampylobakteeri aiheuttaa edelleen vedenjakeluun keskeytystä osassa Haapajärveä.

PEKKA LOUKKOLA

23.12.2020 • Päivitetty 23.12.2020 15:43

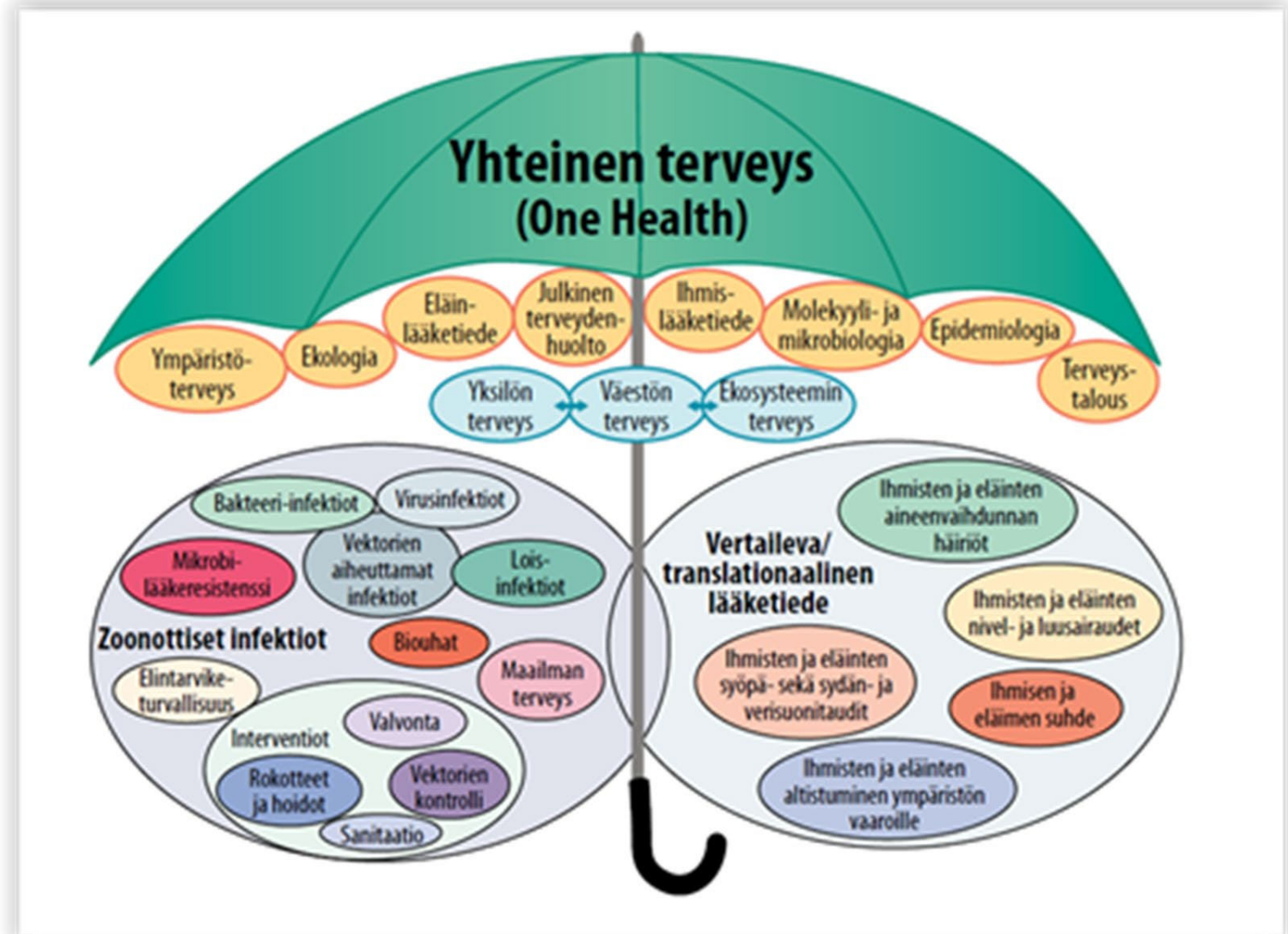
Väliaikaiset vedenjakelunistat on avattu Oksavan kouluun lisäksi myös Parkkilar

18.1.2024

Miksi alkutuotannon hygienia ja tartuntatautien hallinta on tärkeää? 2/2

Varmistetaan elintarvikkeiden turvallisuus kuluttajille

Vastustamalla jotakin tiettyä sairautta vastustetaan samalla myös muita sairauksia kuva ETT

“

*Viranomaisen on
toimivaltansa rajoissa annettava
asiakkaisleen tarpeen mukaan
hallintoasian hoitamiseen liittyvää
neuvontaa sekä vastattava asiointia
koskeviin kysymyksiin ja
tiedusteluihin. Neuvonta on
maksutonta*

Hallintolaki 7 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto